

Orchideeën

2025 was een bijzonder goed orchideeënjaar. Langs de hele noordzijde van de Diemerzeedijk stonden honderden rietorchissen in bloei, een waar feest voor het oog! Ook de moeraswespenorchis en de grote keverorchis bloeiden uitbundig op meerdere plekken. We vonden ook weer diverse exemplaren van de brede wespenorchis en 1 exemplaar van de bijenorchis.

De rijkdom aan orchideeën in het park trok ook de aandacht van Het Parool, dat er een uitgebreid artikel aan wijdde onder de titel *“Op orchideeënsafari in het Amsterdamse Diemerpark”*.

Wie een abonnement heeft, kan het hier lezen: <http://bit.ly/4noezMi>

Brede wespenorchis (Foto: Henk Neerings)

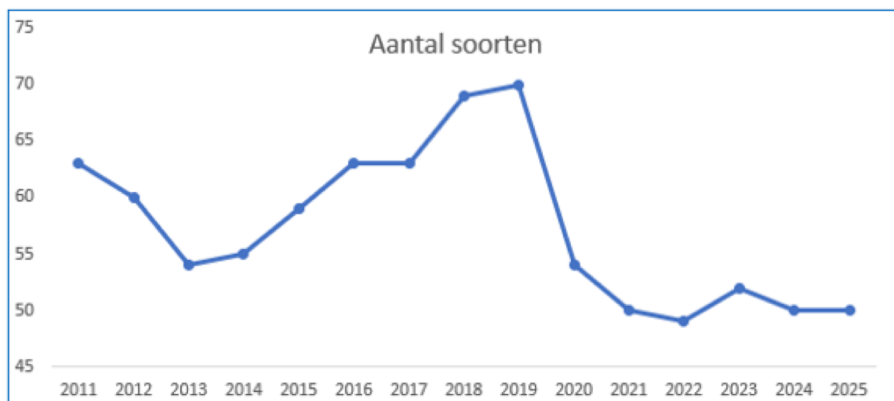
Vogels

Het aantal in 2025 waargenomen territoria van alle broedvogels samen ligt met 766 een stuk boven het gemiddelde (716).

Jammer is dat het aantal soorten broedvogels, 50, kleiner is dan gemiddeld (57).

De afname van het aantal soorten lijkt bovendien een trend te zijn sinds 2018:

De top-5 broedvogels van dit jaar was dezelfde als in de vorige jaren, zij het in een iets andere volgorde. De **tijftjaf** heeft dit jaar een record gevestigd en is al 3 jaar op rij de meest voorkomende broedvogel.

Soorten top-5	Aantal territoria *)					
	2025	2024	2023	2022	2021	2020
Tijftjaf	78 (1)	72 (1)	72 (1)	60 (3)	53 (4)	52 (5)
Zwartkop	69 (2)	64 (3)	56 (3)	58 (4)	69 (3)	74 (1)
Winterkoning	53 (3)	62 (4)	56 (3)	58 (4)	47 (5)	53 (4)
Fitis	51 (4)	66 (2)	45 (5)	69 (1)	72 (1)	60 (3)
Kleine Karekiet	50 (5)	42 (5)	59 (2)	66 (2)	71 (2)	61 (2)

Wat valt verder op?

Appelvink

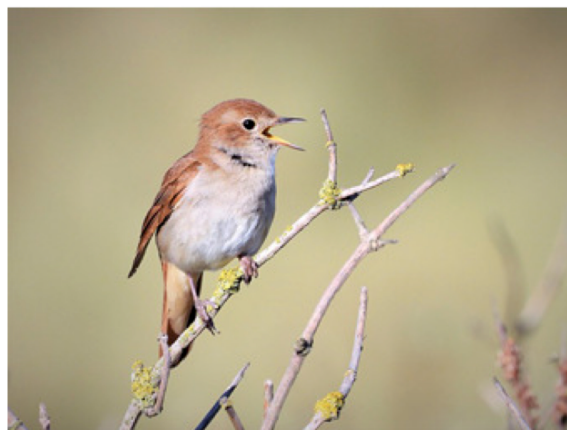
We mochten dit jaar een nieuwkomer verwelkomen als broedvogel: de **appelvink**. De appelvink is een typische zaadeter. Dat kun je zien aan zijn forse snavel, waarmee hij zelfs kersen- en pruimenpitten kan kraken.

Hij is een bosvogel die zich in de kruinen van hoge bomen ophoudt. Anders dan zijn naam doet vermoeden, is hij niet speciaal belust op appels! Het is niet duidelijk waar zijn naam vandaan komt.

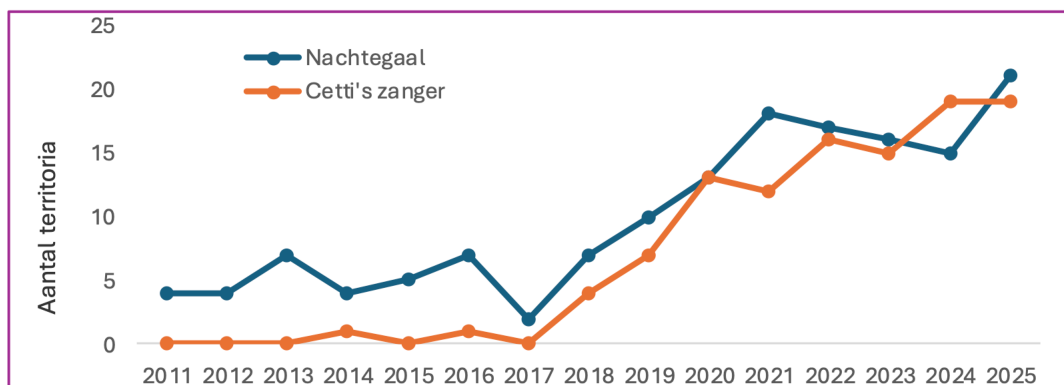
De **Cetti's zanger** heeft zijn succes van vorig jaar herhaald, met 19 territoria. Dit is in lijn met de nationale trend.

Pas in 1973 werd de eerste broedende Cetti's zanger aangetroffen in Nederland en hij heeft zich sindsdien, vooral na 2015, explosief voortgeplant.

Voor de **nachtegaal** is 2025 met 21 territoria een recordjaar! Deze soort staat op de Rode Lijst vanwege het afnemen van geschikt leefgebied, door verdroging, het verdwijnen van struikvegetatie en toenemende verstoring. Het Diemerpark is een echte hotspot voor de nachtegaal, wat eens te meer laat zien hoe waardevol ons park is voor de biodiversiteit.

Nachtegaal

*) Tijdens inventarisaties worden niet de individuele vogels geteld, maar 'territoria'. Een territorium is een klein gebiedje dat door een vogel verdedigd wordt tegenover soortgenoten, en waar hij voedsel zoekt en broedt. Territoria worden geteld door vogels te tellen die broedgedrag vertonen. Bijvoorbeeld een zingend mannetje, een paring, een bezet nest.

Blauwborst

Het Diemerpark was ooit dé plek om blauwborsten te zien en te horen. In 2016 werden er nog maar liefst 19 territoria geteld. De aantallen zijn de laatste jaren echter gedaald, met 2025 als dieptepunt: de broedvogelinventarisatiegroep telde dit jaar nog slechts 5 territoria. Dat staat in contrast met de landelijke trend, die al jaren een toename laat zien.

Voor deze uitgesproken achteruitgang in het Diemerpark zijn meerdere mogelijke oorzaken aan te wijzen. De eerste is de droogte: blauwborsten broeden in natte gebieden, zoals de vennetjes en rietvelden in het park. Daar vinden ze een groot deel van hun voedsel, vooral watergebonden insecten zoals muggenlarven. De vennetjes vallen de laatste jaren echter vaak droog, waardoor een belangrijke voedselbron verdwijnt. Daarnaast kunnen loslopende honden een bedreiging vormen. Blauwborsten bouwen hun nest namelijk op de grond tussen de vegetatie, waardoor de nesten kwetsbaar zijn voor verstoring of beschadiging.

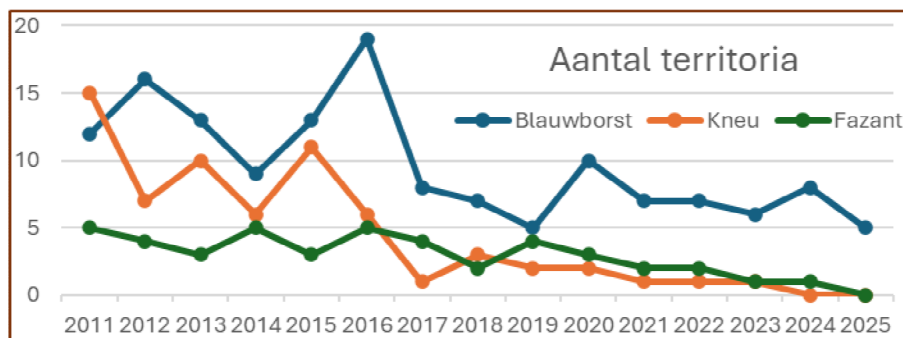
Fazant

In onze nieuwsbrief van oktober vorig jaar schreven we al dat het slecht gaat met de fazanten in het Diemerpark. In 2011 waren er nog vijf territoria, maar sindsdien is hun aantal gestaag afgenomen. Tijdens de inventarisaties van dit jaar werd zelfs geen enkele fazant meer waargenomen.

Fazanten zoeken hun voedsel in open, kruidenrijke vegetatie, zoals het struingedeelte naast de sportvelden en in het oostelijk deel van het park. De achteruitgang hangt waarschijnlijk samen met de toenemende drukte in deze gebieden en het feit dat er, ondanks de aanwezigheid van grote losloopegebieden elders in het park, vaak toch honden loslopen.

Kneu

Hetzelfde slechte nieuws geldt ook voor de kneu, een rodelijstsoort. Voor het tweede jaar op rij broedt deze fraaie vogel niet meer in ons park !

Beter gaat het met de ijsvogel en de torenvalk.

Torenvalk

Lange tijd leek het erop dat er dit jaar geen torenvalken in de nestkast zouden broeden, maar midden juni werden we plots verrast door maar liefst vijf jongen! De kast voorziet duidelijk in een behoefte, want sinds de plaatsing in 2019 zijn er al vijf nesten met jonge torenvalken in grootgebracht.

5 jonge torenvalken (Foto: Edial Dekker)

Ijsvogel

Ook dit jaar is er weer stevig gebroed in het Diemerpark: drie van de vier beschikbare broedplekken waren bezet. In sommige daarvan bracht het ijsvogelpaartje zelfs drie legsels groot. In de nieuwe wand uit 2024 is dit jaar niet gebroed. Dat kan toeval zijn, want niet ieder jaar worden alle plekken benut. We willen de aantrekkelijkheid van die wand vergroten door vóór de wand een mat in het water te leggen, zodat er geen riet kan opschieten dat het aanvliegen belemmert.

VLINDERS

Het gaat al decennialang slecht met de vlinders in Nederland en de trend lijkt maar niet te stoppen.

De Vlinderstichting meldde eind 2023 dat dit het slechtste jaar ooit was wat betreft aantallen en soorten, en 2024 bleek zelfs nóg dramatischer.

Ook in het Diemerpark zien we tegenwoordig minder vlinders dan in de eerste jaren na de opening in 2004. Uit die beginperiode bestaan geen officiële tellingen, maar sinds 2021 tellen we van 1 april tot 30 september wekelijks de vlinders langs een vast traject van één kilometer. Die tellingen geven natuurlijk geen volledig beeld van alle vlinders die in het park voorkomen, maar ze laten wél al de ontwikkeling van de laatste jaren zien: na een scherpe daling in 2022 lijkt de situatie in het park inmiddels wat gestabiliseerd, al blijft het aantal soorten en exemplaren lager dan voorheen.

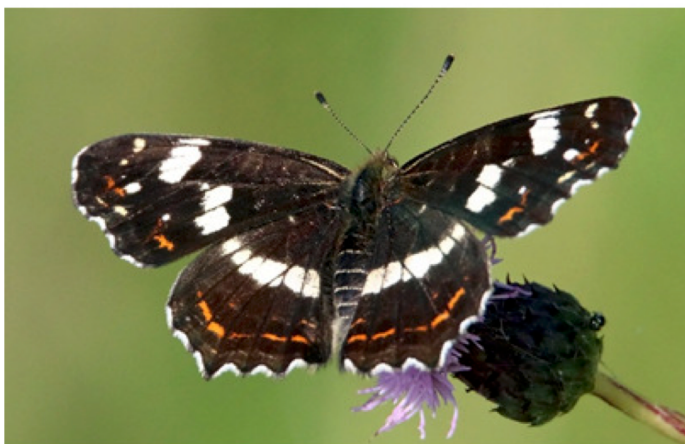
Hiernaast staat een overzicht van de tellingen van 2021 tot nu.

	2025	2024	2023	2022	2021
Klein koolwitje	106	55	69	49	105
Klein geaderd witje	50	10	25	33	61
Dagpauwoog	27	47	20	9	26
Icarusblauwtje	23	24	23	28	5
Bruin zandoogje	10	3	7	3	6
Atalanta	9	14	8	10	36
Bont zandoogje	9	10	1	5	0
Distelvlinder	8	2	0	0	2
Bruin blauwtje	4	4	3	3	2
Citroenvlinder	4	3	4	1	7
Hooibeestje	3	7	7	1	2
Landkaartje	1	0	0	0	0
Kleine vos	0	2	0	6	16
Groot koolwitje	0	1	2	14	39
Gehakkelde aurelia	0	1	0	2	0
Boomblauwtje	0	0	0	2	0
Oranjetipje	0	0	0	1	0
Kleine vuurvlinder	0	0	0	1	0
Algemeen totaal	254	183	169	168	307
Aantal soorten	12	14	11	16	12
Gemiddeld per 1000 meter	11,5	7,9	6,76	7,6	13,9

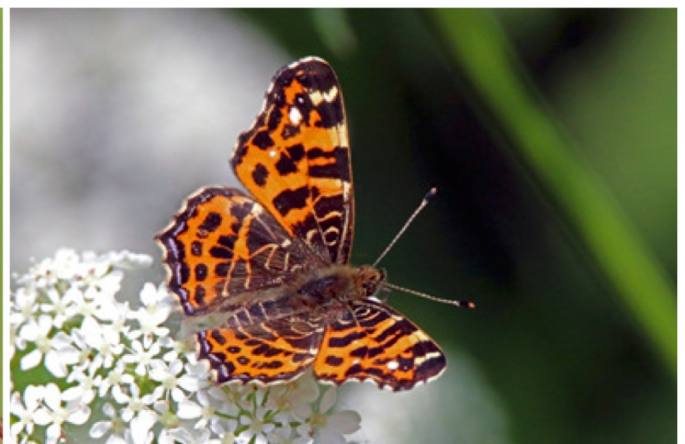
Uitgelicht: het landkaartje

We zagen dit jaar voor het eerst een landkaartje op onze telroute.

Het bijzondere aan landkaartjes is dat er twee generaties zijn, die er anders uitzien: een oranje voorjaarsgeneratie en een zwarte zomergeneratie. Dit wordt veroorzaakt door de daglengte. Als een rups bij een lange daglengte verpopt, krijgt de vlinder de tekening van een zomervorm, is de daglengte kort, dan ontstaat de voorjaarsvorm.

Landkaartje voorjaarsvorm

Landkaartje zomervorm